

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/114/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320010679
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2320010679.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovanej A. A. A., nar. XX.XX.XXXX v B. A., pre prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona a iné, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 1T/51/2020-217 zo dňa 13.03.2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23.01.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec sa v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Galanta č.k. 1T/51/2020-217 zo dňa 13.03.2023 bola obžalovaná A. A. A., nar. XX.XX.XXXX v B. A., trvale bytom C. D. XXX, uznaná vinnou zo spáchania prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť na tom skutkovom základe, že

že

po tom, ako jej nebohá E. F., dátum úmrtia XX.XX.XXXX, bytom G. XX spolu so svojim druhom, E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., s ktorým žila v spoločnej domácnosti, dobrovoľne odovzdali platobnú kartu vydanú na meno E. F. k jej účtu IBAN A. XX XXXX XXXX XXXXXXXX XXXX vedenú v F. H., I. vykonala neoprávnené výbery po smrti E. F. z bankomatu A. I. v obci C. J. K. L. D. X a to v dňoch XX. XXXX XXXX 500,- Eur, 04. mája 2016 500,- Eur, 05. mája 2016 500,- Eur, 06. mája 2016 500,- Eur, 09. mája 2016 dva krát po 500,- Eur, 10. mája 2016 dva krát po 500,- Eur, 11. mája 2016 500,- Eur, 12. mája 2016 500,- Eur, 13. mája 2016 500,- Eur, 16. mája 2016 dva krát po 500,- Eur, 17. mája 2016 500,- Eur, 30. mája 2016 500,- Eur, 06. júna 2016 500,- Eur, 08. júna 2016 300,- Eur a 200,- Eur, 13. júna 2016 500,- Eur a 14. júna 2016 dva krát po 500,- Eur a dňa 17. 05.2016 vykonala neoprávnený výber z tejto platobnej karty z bankomatu ATM 95N nachádzajúceho sa v obci L. A. vo výške 500,- Eur, čím svojím konaním spôsobila poškodeným C. F., trvale bytom G. XX, M. A., trvale bytom H. - B., F. XXXX/X a E. B., trvale bytom E. - N. XX, Rakúska republika škodu v celkovej výške 10.500,- €.

Za tento skutok okresný súd obžalovanej podľa § 219 ods. 1, § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok. Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona obžalovanej výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 16 (šestnásť) mesiacov. Zároveň podľa § 51 ods. 4 písm. f) Trestného zákona súd obžalovanej v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia uložil

povinnosť osobne sa ospravedlniť poškodeným C. F., trvale bytom G. XX, M. A., trvale bytom H. - B., F. XXXX/X a E. B., trvale bytom E. - N. XX, Rakúska republika.

O náhrade škody rozhodol podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku tak, že obžalovanej uložil povinnosť uhradiť spôsobenú škodu poškodeným - C. F., trvale bytom G. XX, M. A., trvale bytom H. - B., F. XXXX/X a E. B., trvale bytom E. - N. XX, Rakúska republika v celkovej výške 10.500,- Eur.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 217-220.

Proti tomuto rozsudku podala bezprostredne po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní odvolanie obžalovaná, ktoré písomne odôvodnila prostredníctvom svojho obhajcu na č.l. 225.

Obžalovaná v odvolaní podanom prostredníctvom obhajcu namietala porušenie § 2 ods. 10 Trestného poriadku, keďže nebol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie súd dôvodné pochybnosti. V prípravnom konaní boli vypočúvané osoby v nesprávnom procesnom postavení, na čo obžalovaná poukazovala už počas vyšetrovania, a tiež neboli dodržiavané zákonné pokyny dozorcujúceho prokurátora ohľadom postupu pri vyšetrovaní. Vyšetrovatelka OR PZ Šaľa postupovala v rozpore so záväzným pokynom prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta zo dňa 16.09.2019 a celú trestnú vec náležite neobjasnila. Nedošlo k pripojeniu spisu, ktoré pochybenie obžalovaná namietala, nebola vykonaná žiadna konfrontácia, ani nedošlo k odstráneniu rozporov. Za nezákonný úkon považuje výsluch údajnej svedkyne poškodenej – M. B. zo dňa 08.10.2019, pretože táto osoba bola len splnomocnenkyňou poškodenej C. F., M. A. a E. B., pričom v prípade poškodených má rovnako pochybnosť o skutočnej vôli nechať sa zastupovať splnomocnenkyňou. Úkony za poškodenú M. B. vykonávala jej asistentka C. F., a ktorá sa zároveň v prípravnom konaní vyjadrovala k okolnostiam skutku, ktorých nebola priamym účastníkom, resp. opisovala udalosti, ktorým vzhľadom na jazykovú bariéru nerozumela. Poukazuje pritom na ust. § 53 a § 54 Trestného poriadku, pričom zo žiadneho ustanovenia nevyplýva oprávnenie zástupcu poškodeného byť vypočúvaný v procesnom postavení svedka, žiadať akúkoľvek náhradu škody, alebo byť ako svedok označovaný v obžalobe. Za nezákonný považuje aj výsluch otca obžalovanej, svedka E. H. zo dňa 02.05.2019, v ktorom konajúca vyšetrovatelka kládla svedkovi sugestívne otázky, pričom vzhľadom na zdravotný stav mali orgány činné v trestnom konaní k výsluchu tohto svedka pristupovať osobitným spôsobom. Zo Znaleckého posudku č. 1/2022 znalca MUDr. Mária Straku vyplýva, že tento svedok nie je schopný v dostatočnej a objektívnej miere pamätať si udalosti, pochopiť súvislosti a reprodukovať prežitú udalosti od roku 2018 i skôr. Na zlý zdravotný stav svedka poukazovala obžalovaná počas celého vyšetrovania, pričom duševné poruchy svedka možno objektívne a chronologicky datovať už od roku 2014. Výsluch svedka preto nemohol prebehnúť tak, ako je uvedené v zápisnici zo dňa 02.05.2019, pričom má za to, že k výpovedi mu dopomohla M. B. alebo vyšetrovatelka OR PZ Šaľa. Toto tvrdenie umocňuje aj obsah a prepis výsluchu na kameru zo dňa 08.10.2019, ktorý sa výrazne líši od prvého výsluchu. Svedok H. nebol schopný porozumieť poučeniu vyšetrovatelky o práve odoprieť vypovedať, o význame svedeckej výpovede a ani o žiadnych iných právach a povinnostiach. Za nezákonné považuje aj začatie trestného stíhania na základe trestného oznámenia C. F. zo dňa 24.04.2019 po 3 rokoch od údajného spáchania skutku. Pokiaľ ide o svedkyňu, poukazuje na Znalecký posudok č. 2/2022 znalca MUDr. Mária Straku, podľa ktorého svedkyňa trpí mentálnou retardáciou ľahkého stupňa ako aj organickou poruchou osobnosti, a to asi po dobu 15 rokov. Zdravotný stav svedkyne vyžaduje umiestnenie do ústavu s psychiatrickou starostlivosťou s nutnou prítomnosťou asistentky 24 hodín denne. Oznamovateľka trestnej činnosti nebola opätovne vypočutá, hoci ako skutočná poškodená vypočutá mala byť a ako poškodená mala byť v ďalšom konaní aj označovaná. Ďalej namieta, že v prípravnom konaní neboli zabezpečené vyjadrenia ostatných poškodených. Orgány činné v trestnom konaní sa uspokojili s vyjadrením svedkyne M. B. o tom, že ona zastupuje poškodených, uplatňuje si náhradu škody v ich mene. Podanie obžaloby prebehlo podľa názoru obžalovanej automatizovaným spôsobom, čo je umocnené skutočnosťou, že na hlavnom pojednávaní dňa 05.12.2022 okresná prokurátorka musela zmeniť obžalobu a dátumy v nej uvedené, keďže ani po 2,5 roku nekorešpondovali s predloženými listinami. Namietta tiež postup súdu na hlavnom pojednávaní dňa 19.09.2022, keď súd upozornil prokurátora na skutočnosť, že z úradného záznamu na č.l. 73-74 spisu vyplývajú celkom iné údaje, ako sú uvedené v obžalobe, pričom podľa ustálenej judikatúry úradný záznam nie je prípustný dôkaz na hlavnom pojednávaní. Obžalovaná vzniesla pochybnosti o tom, či M. B. skutočne zastupuje záujmy poškodených a či je k týmto úkonom splnomocnená v súlade so zákonom. Zastupovanie poškodených ako aj uplatňovanie škody touto osobou považuje za nezákonné. Zdôrazňuje aj to, že M. B. zastupuje skutočnú poškodenú

C. F. iba na základe generálneho plnomocenstva a nie na základe ustanovenia súdom do funkcie opatrovníčky. Trestné oznámenie považuje za zisťne motivované, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že C. F. telefonovala manželovi obžalovanej, že pokiaľ jej budú platiť 1.000,-Eur mesačne, tak stiahne trestné oznámenie. Toto presvedčenie je umocnené aj závermi Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 8D/98/2016, tiež znaleckým posudkom č. 2/2022, podľa ktorého táto osoba nie je schopná narábať s peniazmi, z dedičstva po matke si kúpila byt, narobila si dlhy a byt musela predať. Celé trestné konanie bolo sprevádzané závažnými procesnými chybami, v konaní nebol zistený skutkový stav veci dostatočne a bez akýchkoľvek pochybností, v konaní nebol prezentovaný jediný priamy usvedčujúci dôkaz o vine obžalovanej. Úvahy, na ktorých založil okresný súd svoje rozhodnutie sú nejasné a neúplné, pretože súd sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami podstatnými pred rozhodnutie. Odôvodnenie rozsudku je vo svojom obsahu nepreskúmateľné pre absenciu vysporiadania sa s námietkami obhajoby, ako aj pre absenciu myšlienkových úvah, ktoré viedli súd k takémuto rozhodnutiu. Odôvodnenie rozsudku navyše trpí vnútornými rozporami, keď súd na jednej strane pripúšťa, že časť finančných prostriedkov bola vybratá za účelom zaplata pohrebu a dlhov a na druhej strane sa súd nezaoberá ich výškou a obžalovanej dáva k náhrade celú spôsobenú škodu. Tvrdenie, že si obžalovaná mala získané finančné prostriedky ponechať nebolo podložené žiadnym dôkazom a považuje ho za arbitrárne. Obžalovaná je riadne zamestnaná, netrpí finančnou núdzou, príjem rodiny je nadštandardný. Nemala žiaden dôvod, prečo by sa vystavila riziku trestného stíhania akýmkoľvek protiprávnym konaním. Vzhľadom na odvolaciu argumentáciu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací postupom podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zistil, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu podala procesná strana na to oprávnená, a to proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohla, pričom tak urobila v lehote ustanovenej zákonom. Po preskúmaní podaného odvolania odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo trpí takými vadami a nedostatkami, na ktoré odvolací súd musel prihliadať práve preto, že tieto pochybenia by odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23.01.2024 odvolací súd v rámci prieskumnej právomoci zistil, že prvostupňový rozsudok je predčasny pre zistené chyby rozsudku, spočívajúce v nejasnosti a neúplnosti skutkových zistení ako i nevysporiadanie sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku).

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku, ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec spravidla súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu a postupom podľa vyššie uvedeného § 317 Trestného poriadku odvolací súd zistil, že odvolanie obžalovanej je dôvodné, k čomu uvádza nasledovné:

Náležité zistenie skutkového stavu veci je nevyhnutným a základným predpokladom pre spravodlivé rozhodnutie. Primárnym cieľom tejto zásady je umožniť súdu spravodlivé rozhodnutie. Súvisí to s predmetom trestného konania a jeho účelom, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie páchatelov a uskutočnenie spravodlivého procesu. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená vo vyššie citovanom ustanovení podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.“ (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1To/7/2012 z 30. januára 2013).

Každá okolnosť dôležitá pre rozhodnutie vo veci musí byť v súlade s uvedenou zásadou spoľahlivo preukázaná tak, aby nemohla vzbudzovať žiadnu pochybnosť. Za zistenie skutočného stavu veci preto nemožno považovať iba zistenie o pravdepodobnosti dokazovanej skutočnosti, hoci výsledky dokazovania pripúšťajú možnosť urobiť záver, že existuje, avšak na druhej strane nevyklúčujú možnosť iného alebo opačného záveru. Ak zostanú po vyčerpaní všetkých dôkazných prostriedkov pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti dôležitej pre zavinenie, bude nevyhnutné obžalovaného oslobodiť spod obžaloby pri rešpektovaní zásady „in dubio pro reo“, t.j. v pochybnostiach v prospech obvineného. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6To/8/2018 z 20. februára 2019).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Iba takéto rozhodnutie je preskúmateľné a sporovým stranám (účastníkom) umožňuje poznať postup súdu.

Z požiadavky, aby súd uviedol, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel vyplýva, že treba uviesť, ktorá časť skutku, ktorá okolnosť, významná pre rozhodnutie je konkrétnym dôkazom preukázaná, čo je z vykonaného dôkazu relevantné pre skutkové zistenia a následne aj pre právne závery o kvalifikácii skutku. Súd hodnotí dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), čo však neznamená možnosť ľubovôle, ale musí byť založené na logickom úsudku, vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov, získaných a vykonaných zákonným spôsobom, ktoré sa premietnu do odôvodnenia rozhodnutia. Sila argumentácie odôvodnenia odsudzujúceho rozsudku spočíva v dôslednom vysvetlení, prečo súd rozhodol tak ako to premietol do výroku. V predmetnom trestnom konaní sa však okresný súd vyššie uvedeným postupom neriadil.

Po preskúmaní spisového materiálu odvolací súd konštatuje, že skutkové zistenia, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie o vine obžalovanej sú nejasné a neúplné, v častiach až nezrozumiteľné. Odôvodnenie rozsudku nedáva odpoveď na rozhodujúce otázky pokiaľ ide o ustálenie viny obžalovanej, nereaguje na obhajobné námietky obžalovanej, v odôvodnení absentujú úvahy ako sa súd vyrovnal s dôkazmi svedčiacimi aj v prospech obžalovanej.

Ako prvé odvolací súd poukazuje aj na absenciu akéhokoľvek odôvodnenia, resp. čo i len zmienky okresného súdu k námietke obžalovanej o nezákonnom výsluchu osoby M. B., ktorá mala v konaní vystupovať ako splnomocnený zástupca všetkých troch poškodených. Túto námietku obžalovaná opakovane vznesla už počas konania pred okresným súdom, ktorý však na ňu v odôvodnení rozsudku nijako nereagoval, a teda doposiaľ nie je zrejmé a v konaní ustálené, či táto osoba v konaní vystupovala ako svedkyňa alebo ako splnomocnenkyňa poškodených.

Z trestného oznámenia podaného poškodenou C. F. vyplýva, že poškodená pri podaní trestného oznámenia vyhlásila, že v konaní ju bude zastupovať a teda volí si splnomocnenú zástupkyňu - svoju asistentku M. B., k čomu pripojila aj plnomocenstvo (č.l. 7). M. B. sa následne zúčastňovala konania, keď v prípravnom konaní vypovedala v procesnom postavení „svedkyne – poškodenej“ (č.l. 24-29), na hlavnom pojednávaní vypovedala v procesnom postavení svedkyne (č.l. 122 a č.l. 135). Popri tom mala v konaní súbežne popri postavení svedkyne uplatňovať aj práva vyplývajúce jej z procesného postavenia splnomocnenkyne poškodených.

V rámci výkonu svojich práv, ktoré poškodenému priznáva trestné právo, má poškodený, okrem práva byť poučený o svojich právach, veľmi významné právo nechať sa zastupovať, resp. byť zastupovaný. Toto právo patrí do kategórie tzv. základných práv. (D. C., Poškodený v trestnom konaní, O. P., Bratislava 1995) Pod právom nechať sa zastupovať sa rozumie predovšetkým právo zastupovania zákonným zástupcom alebo ustanoveným opatrovníkom, ak poškodený sám nemôže vykonávať svoje práva. Aj v prípade, že poškodený môže vykonávať svoje práva, sa môže dať zastupovať splnomocnencom.

Inštitút splnomocnenca upravuje Trestný poriadok v ustanoveniach § 53 a § 54. Trestné právo priznáva právo nechať sa zastupovať okrem poškodeného aj zúčastnenej osobe. Podľa § 53 ods. 2 Trestného poriadku splnomocnencom zúčastnenej osoby a poškodeného môže byť len osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony nie je obmedzená. Na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí nemôže byť splnomocnencom ten, kto je naň predvolaný ako svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ. Podľa § 54 ods. 1 Trestného poriadku splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného je oprávnený robiť za zúčastnenú osobu alebo poškodeného návrhy na vykonanie dôkazov, podávať žiadosti a opravné prostriedky; je tiež oprávnený zúčastniť sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť zúčastnená osoba alebo poškodený. Splnomocnenec poškodeného má právo uplatňovať konkrétne návrhy na účely uzavretia zmiery alebo dohody s obvineným o náhrade škody; tieto návrhy môže uplatňovať aj prostredníctvom probačného a mediačného úradníka.

Pribratím splnomocnenca poškodeného sa nevylučuje účasť poškodeného na úkonoch trestného konania alebo účasť na hlavnom pojednávaní. Pribratím splnomocnenca má možnosť poškodený posilniť svoje postavenie v prípade uplatňovania svojich práv. Okrem situácií, keď si poškodený splnomocní na uplatnenie svojich práv osobu odborne, teda právne vzdelanú, ide aj o prípady, keď poškodený potrebuje psychickú alebo morálnu pomoc. Spravidla ide o prípady, keď poškodený potrebuje mať vedľa seba oporu a teda nabráť sebavedomie. Uplatnenie splnomocnenca v tomto zmysle je vhodné pre prípadné zníženie, resp. úplné odstránenie strachu z prípadného zastrasovania zo strany obvineného, kedy je pravdepodobné, že by tomuto strachu mohol poškodený podľahnúť a trestné konanie by sa, a to aj napriek jasným dôkazom, mohlo vyvíjať v prospech obvineného.

Postavenie splnomocnenca v trestnom konaní, resp. jeho oprávnenia priznané mu ust. § 54 ods. 1 Trestného poriadku však nemožno vykladať tak, že splnomocnenec vstupuje do všetkých práv poškodeného, a teda aj do práva vypovedať o skutočnostiach, ktoré sú mu známe o trestnej činnosti, a tým nahrádzať jeho výpoveď. Výpoveď poškodeného, resp. akéhokoľvek inému subjektu vychádza z jeho osobnej povahy, vnímania skutočností svojimi zmyslami, nejde teda o prejav, ktorý môže nahradiť za poškodeného iná osoba. Takéto oprávnenie splnomocnencovi nepriznáva Trestný poriadok.

Z obsahu spisu vyplýva, že v prípravnom konaní vypovedala M. B. v procesnom postavení „svedka-poškodeného“, v rovnakom procesnom postavení vypovedala aj na hlavnom pojednávaní. Pred samotnou výpoveďou M. B. vzniesol námietku voči jej výsluchu obhajca obžalovanej, na čo okresný súd uviedol, že túto svedkyňu vypočuje v procesnom postavení svedka aj napriek tomu, že vystupovala ako splnomocnená zástupkyňa poškodených, pretože osobne vnímala okolnosti rodiny alebo nej poškodenej a čiastočne sa vyjadrovala aj ku skutku, ktorý je obžalovanej kladený za vinu. Zhrnúc uvedené tak z obsahu spisu nateraz vyplýva, že M. B. mala v konaní vystupovať na jednej strane ako splnomocnenkyňa poškodených s oprávneniami vyplývajúcimi z § 54 ods. 1 Trestného poriadku, no súčasne popri tom vystupovala a vypovedala (aj na hlavnom pojednávaní) aj v procesnom postavení svedka o okolnostiach, ktoré jej boli známe o rodine poškodenej, hoci ako vyplýva z § 53 ods. 2 Trestného poriadku, na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí nemôže byť splnomocnencom ten, kto je naň predvolaný ako svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ. Výpoveďou M. B. k okolnostiam o živote rodiny poškodenej E. F. nepochopiteľne takpovediac nahradil výpovede ďalších poškodených, ktorí už len z titulu príbuzenského vzťahu mohli mať relevantné informácie o živote alebo nej poškodenej. Tu treba zdôrazniť, že v prípravnom konaní nebol vypočutý ani jeden z poškodených, bola vypočutá len M. B.. Nie je zrejmé, či výpoveď M. B. v prípravnom konaní mala byť výpoveďou svedka (tak ako vyplýva zo zápisnice o výsluchu), v dôsledku čoho však vyvstala potreba výsluchu poškodených, alebo mala vypovedať ako splnomocnenkyňa poškodených (s pochybnosťami o legitimitate tohto postupu), keďže už orgány činné v trestnom konaní nevypočuli poškodených. Okresný súd nezodpovedal na kľúčovú otázku obhajoby z akého dôvodu bola táto vypočúvaná ako svedok – poškodený (hoci jej z titulu domnejšej splnomocnenkyne poškodených Trestný poriadok priznáva len oprávnenie byť prítomná výsluchu poškodeného), a tým predčasne validoval jej výpoveď ako zákonný dôkaz, z ktorého vychádzal pri ustálení viny obžalovanej. Ustálenie postavenia tejto osoby bolo nutné riešiť už v základnom konaní, nakoľko od jej procesného postavenia sa odvíjali aj jej oprávnenia. Nateraz nie je zrejmé v akom procesnom postavení táto osoba vystupovala.

Odvolaciemu súdu neunikla ani forma plnomocnenstva udeleného M. B. poškodenými M. A. a E. B. (č.l. 32 a 34 vyšetrovacieho spisu). Splnomocnenec sa preukazuje súdu platným plnomocnenstvom a v konaní vystupuje v mene poškodeného. Trestný poriadok explicitne neupravuje formu splnomocnenia

ani jeho náležitosti, v dôsledku čoho sa bude a priori aplikovať právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku. Samotné plnomocenstvo je jednostranný právny úkon adresovaný tretím osobám, ktorým sa osvedčuje existencia a rozsah oprávnení zástupcu (splnomocnenca). Plnomocenstvo legitimizuje konanie splnomocnenca, jeho konanie zaväzuje splnomocniteľa, preto aj jeho forma musí zodpovedať určitým požiadavkám (napr. platne overeným podpisom splnomocniteľa). Vzhľadom na to, že poškodení M. A. a E. B. nielen v konaní pred súdom, ale ani v prípravnom konaní neboli vypočutí k okolnostiam skutku, pomerom k obžalovanej a poškodenej E. F., počas konania neadresovali súdu či orgánu činnému v trestnom konaní žiaden osobný prejav, bolo potrebné dbať na to, aby ich prejav vo forme udelenia plnej moci nevzbudzoval žiadnu pochybnosť o ich skutočnej vôli nechať sa v konaní zastupovať M. B., o to viac, že v rámci dedičského konania po poručiteľke takýto zámer neprejavili. Okresný súd tak ponechal stranou skúmanie platnosti takto koncipovaných plnomocenstiev a vyjadrenia skutočnej vôle poškodených nechať sa zastupovať osobou M. B., hoci to obžalovaná namietala v základnom konaní.

Pokiaľ ide o skutkový stav, z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že okresný súd sa uspokojil len s výpoveďou poškodenej C. F. a výpoveďou svedkyne/splnomocnenej zástupkyne či poškodenej M. B., ktorá však mala vedomosti o skutku len sprostredkované od poškodenej C. F.. Obraz o vine obžalovanej si okresný súd dotvoril zároveň výpisom z F. H., I., z ktorého je zrejmé, v ktorých dňoch a aké sumy boli z účtu alebokej poškodenej vyberané, nie však o totožnosti osoby, ktorá mala výbery uskutočniť ani o spôsobe, akým s finančnými prostriedkami táto osoba naložila. S obhajobou obžalovanej (najmä skutočnosťami vyplývajúcimi z jej výpovede z prípravného konania) sa okresný súd vysporiadal len okrajovo, a to konštatovaním, že túto obranu považuje za nevieryhodnú a účelovú, svoje úvahy však nijako nezodôvodnil. Z odôvodnenia rozsudku nie sú zrejmé myšlienkové a logické pochody, ktorými sa súd pri hodnotení výpovede obžalovanej spravoval, s akými skutočnosťami – dôkazmi konfrontoval tvrdenia obžalovanej, keď jej obranu vyhodnotil v celosti ako nevieryhodnú.

Ako sám uviedol okresný súd, obžalovaná nepoprela držbu bankomatovej karty poškodenej a uskutočnenie výberov hotovosti. Dodala však ďalšie skutočnosti, ktoré okresný súd do odôvodnenia nielenže nezahrnul, ale v procese dokazovania na ne vôbec neprihliadol, a síce, že obžalovaná napr. išla v prípade niektorých výberov do bankomatu spoločne so svojim otcom – svedkom E. H., peniaze odovzdala otcovi, časť peňazí vo výške 1.200,-Eur bola použitá na úhradu nedoplatku za plyn a elektrinu, zakúpila odev pre otca ako aj nebohú E. F., uhradila náhrobný kameň, kar. Všetky finančné prostriedky, ktoré vybrala odovzdala svojmu otcovi. Svedkyňa sa zmieňovala tiež o tom, že jej otec – svedok E. H. sa zmieňoval o tom, že mal údajne tretej osobe odovzdať finančnú hotovosť vo výške 2.000,-Eur, svedok J. A. sa zmienil o osobe pod menom M., o ktorom sa mal zmieňovať svedok E. H., a ktorému mal údajne odovzdať finančnú hotovosť. Samotná skutočnosť, že obžalovaná mala skutočne vo svojej dispozícii bankomatovú kartu alebokej E. F., uskutočnila z nej výbery (v doposiaľ nestotožnenom počte) ešte bez ďalších dôkazov neodôvodňuje záver o tom, že práve všetky výbery uskutočnila výlučne obžalovaná, resp. že by si vybrané finančné prostriedky skutočne ponechala. Na tomto mieste je nutné zdôrazniť, že ani vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci výrok.

Pokiaľ ide o výpoveď svedka H., na jednej strane okresný súd po zabezpečení znaleckého posudku MUDr. Mária Straku a oboznámením sa s jeho závermi upustil od výsluchu tohto svedka, na jeho výpoveď z prípravného konania práve z dôvodov jeho nespôsobilosti neprihliadol, na druhej strane však rozporuplne s vyššie uvedeným pri vyzdvíhovaní vierohodnosti a relevantnosti výpovedí poškodenej C. F. a M. B. vychádzal aj z výpovede tohto svedka, ktorý opísal kedy a ako sa bankomatová karta dostala do dispozície obžalovanej. Z uvedeného sa na prvý pohľad javí, že okresný súd predsa len zohľadnil výpoveď svedka H., a to len v kontexte dôkazov svedčiacich v neprospech obžalovanej, pričom v opačnom prípade už potenciál tohto svedka svedčiť vyhodnotil ako jeho nespôsobilosť.

V odôvodnení rozsudku absentuje náležitá argumentácia, z ktorej by bolo nepochybne zrejmé, že skutok sa nemohol stať iným spôsobom, resp. do úvahy by neprichádzali iné verzie skutkových okolností, ako tá, ktorá sa obžalovanej kladie za vinu. Navyše, stručné odôvodnenie rozsudku vykazuje rozpornosť nielen pokiaľ ide o preukázanie viny, ale aj vo vzťahu k výške spôsobenej škody. Okresný súd konštatoval ako celkovú výšku výberov finančnej hotovosti z bankomatov sumu 10.500,-Eur, za ktorým nasledoval dovetok o sume nákladov na pohreb vo výške 415,57,-Eur a sume nedoplatku vo výške 1.200,-Eur, s tým, že celková suma výberov niekoľkonásobne prevyšovala vyššie uvedené náklady. Z uvedeného nie je ani odvolaciemu súdu zrejmé, aký záver vlastne okresný súd týmto konštatovaním učinil. Či teda náklady na pohreb a úhradu nedoplatku mienil „započítať“ do celkovej výšky sumy výberov z bankomatu, a teda

uznal ich ako účelne vynaložené obžalovanou na úhradu alebo ich posúdil ako nepreukázané. Pokiaľ by tieto dve sumy ustálil ako dôvodné (čím by de facto uveril obrane obžalovanej), celková výška škody, ktorú okresný súd zaviazal nahradiť obžalovanú potom započítaniu týchto výdavkov nezodpovedá.

Okresný súd neustál ani požiadavku odrazu skutkových zistení vo vyjadrení skutkovej vety, ktorú síce upravil vzhľadom na výšku spôsobenej škody (avšak nezrozumiteľným spôsobom vid' odôvodnenie vyššie), ale jej znenie neprispôbil napr. v ustálení času odkedy mala obžalovaná disponovať bankomatovou kartou; v ustálení osoby, ktorá mala obžalovanej bankomatovú kartu odovzdať, a tiež v tom, či išlo o oprávnené/neoprávnené prechovávanie, obstaranie či použitie platobnej karty. Zo skutkovej vety totižto vyplýva, že bankomatovú kartu obžalovanej dobrovoľne odovzdala nebohá E. F. so svojím druhom E. H. ešte pred jej smrťou, t.j. pred dňom XX.XX.XXXX, avšak z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že okresný súd konštatoval v podstate odlišný záver, a to že bankomatovú kartu obžalovanej odovzdal len svedok E. H., to všetko až po smrti nebohej E. F. (teda po XX.XX.XXXX), za účelom obstarania pohrebu a súvisiacich vecí s pohrebom nebohej. O odovzdaní karty svedkom až po smrti nebohej pritom vypovedala tak obžalovaná, ako aj poškodená C. F. či M. B.. Ustálenie konania obžalovanej, za ktoré ju okresný súd uznal vinnú prezentované v odôvodnení rozsudku tak v skutkových okolnostiach nezodpovedá vyjadreniu skutkovej vety obžaloby.

Odvolačný súd akcentuje, že na preukázanie toho, či sa skutok pre ktorý bola osoba obžalovaná stal, ako i na preukázanie viny obžalovaného musí súhrn priamych i nepriamych dôkazov tvoriť logickú, ničím nenarušenú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov a skutočností, ktoré vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti žalovaného skutku, t.j. či sa skutok stal, či z jeho spáchania obžalovaného spoľahlivo usvedčujú a súčasne vylučujú možnosť akéhokoľvek iného právneho záveru. Výrok o vine môže byť založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania sa stal. To platí obzvlášť vtedy, keď v prejednávanej príhode existujú dve skupiny dôkazov, ktoré si navzájom odporujú, pričom rozhodnutie musí oprieť o vierohodnosť jednej alebo druhej skupiny dôkazov. Na tomto mieste je nutné zdôrazniť, že ani vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci výrok. V trestných veciach musia byť dôkazy totižto nad slnko jasnejšie (lat. In criminalibus probationes debent esse luce clariores).

Pokiaľ okresný súd ako „bernú mincu“ považoval výpoveď poškodenej C. F. (ktorej vierohodnosť napokon ani nebola preukázaná a skúmaná), resp. osoby M. B. (ktorej postavenie v konaní nebolo doposiaľ relevantne ustálené, a tým pádom jej oprávnenia v trestnom konaní tiež), bez akéhokoľvek zohľadnenia či už výpovede obžalovanej z prípravného konania, zohľadnenia výpovede svedka J. A. k okolnostiam skutku, skúmania motivácie obžalovanej prisvojiť si finančnú hotovosť, pričom záver o vine odôvodnil tak, že z neho nie sú zrejme žiadne úvahy, resp. úvahy, ktoré súd uviedol sú vnútorné rozporné a nelogické, zaťažil konanie nielen vadou nejasnosti a neúplnosti jeho skutkových zistení, vadou nevysporiadania sa so všetkými pre rozhodnutie významnými okolnosťami, ale aj vadou nepreskúmateľnosti.

Ďalej odvolací súd poukazuje aj na formálne nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, a to napr. chybu v písaní, kedy na str. 7 rozsudku okresný súd v druhom odseku odkazuje na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, pričom v ďalšom odseku hovorí už o § 36 písm. l) Trestného zákona.

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, vzhľadom na odôvodnenie vyššie, keď z doposiaľ vykonaného dokazovania nie je možné urobiť záver o vine obžalovanej, a už vôbec nie o výške spôsobenej škody, je tento výrok vecne nesprávny. Okrem vecnej nesprávnosti však odvolací súd okresnému súdu pripomína, že výrok o náhrade škody musí mať svoj odraz v odôvodnení rozsudku, v ktorom okresný súd musí celkom zrozumiteľne uviesť výšku spôsobenej škody (v prípade, že výšku škody na základe vykonaného dokazovania ustáliť vie), ako sa k výške škody svojimi úvahami dopracoval, a teda musí byť argumentačne „zvládnutý“ aj v tomto smere. Okrem jednoznačne vyčíslenej škody je však nevyhnutné, aby poškodené osoby boli označené nezameniteľným spôsobom. To znamená uvedením identifikačných údajov, ktoré ich odlišujú od iných osôb, pričom v prípade vymáhania si náhrady škody nebudú tieto osoby zameniteľné so žiadnymi inými osobami. Táto požiadavka priamo vyplýva z § 288 ods. 1 Trestného poriadku veta druhá, podľa ktorého poškodeného (rozumej fyzickú osobu) treba označiť jeho menom a priezviskom, dátumom a miestom narodenia a miestom bydliska. Ak je poškodeným právnická osoba, treba ju označiť jej obchodným menom alebo názvom, sídlom a

identifikačným číslom podľa záznamu v obchodnom registri, živnostenskom registri alebo inom registri. Okresný súd vo výroku rozsudku označil poškodené osoby nedostatočným spôsobom, pretože vo výroku absentuje identifikačný údaj fyzickej osoby, a to dátum a miesto narodenia (resp. rodné číslo) ako jedinečný a nezameniteľný znak.

Riadiac sa vyššie uvedenými úvahami potom odvolaciemu súdu neostalo iné ako konštatovať, že konanie okresného súdu, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku vykazovalo také vady a nedostatky, pre ktoré musel odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), Trestného poriadku napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušiť a podľa § 322 ods. 2 Trestného poriadku vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu opätovne prejednal a rozhodol. Platí totiž, že pokiaľ sa odvolací súd nestotožní so skutkovými zisteniami rozsudku súdu prvého stupňa, nie je oprávnený sám vytvárať závery o skutkovom stave veci a nahrádzať tak hlavné pojednávanie, ale môže len v odôvodnení svojho rozhodnutia rozviesť, prečo sú tieto skutkové zistenia chybné, v čom ich treba doplniť a k akým dôkazom ešte treba prihliadnuť (porovnaj judikát R 20/97).

Vzhľadom na vyššie argumentáciu odvolacieho súdu, ako i vytknuté nedostatky bude tak úlohou okresného súdu postupovať vo vyššie naznačenom smere, keď okresný súd primárne ustáli postavenie osoby M. B. v trestnom konaní, následne rozhodne či a ktorú výpoveď tejto osoby zohľadní v kontexte dokazovania, resp. či túto osobu opätovne vypočuje (od toho sa bude logicky odvíjať vyhodnotenie skutočností, o ktorých vypovedala), opätovne vyhodnotí výpoveď poškodenej C. F., to všetko v kontexte s dôkazmi, ktoré svedčia aj v prospech obžalovanej (výpoveď obžalovanej, výpoveď svedka A.). Pokiaľ ide o výpoveď svedka E. H., rovnako opätovne rozhodne o objektívnej možnosti tohto svedka vypovedať a zohľadnenie jeho výpovede z prípravného konania v rámci dokazovania. Okresný súd rovnako zodpovie na všetky podstatné námietky obhajoby v prezentované v základnom konaní a tiež v odvolaní, v prípade potreby doplní dokazovanie, odstráni odvolacím súdom vytknuté nedostatky, tak, aby bolo spravodlivému procesu učinené zadosť.

Po komplexnom vyhodnotení skutočností uvedených vyššie vo veci rozhodne, pričom rozhodnutie riadne, presvedčivo a náležite odôvodní tak, aby spĺňalo všetky náležitosti v zmysle § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Skutkové ako aj právne závery musia byť z odôvodnenia rozsudku zistiteľné a stranám známe. Len takýmto postupom bude zachované právo účastníka využiť prípadne možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa a tiež naplnený princíp spravodlivého súdneho procesu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyselne podľa § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.